

El doctor Danés, estudiat i rehabilitat

Joaquim Danés i Torres

CANAL I MORELL, Jordi; MAYANS, Antoni; PUJIULA, Jordi (eds.): *Joaquim Danés i Torres (1888-1960)*. Olot, Editora de Batet, 1989, 283 pp.

La trajectòria vital de Joaquim Danés i Torres (Olot 1888-1960), doctorat en medicina el 1912 amb un estudi sobre la *cirurgia de la tuberculosi pulmonar*, recorda en certa manera l'actuació de Carles Rahola (1881-1939) a Girona, la de Pere Blasi (1886-1961) a Torroella de Montgrí o la de Pompeu Pascual (1897-1977) a la mateixa Girona. I això perquè, des del segle passat, cada ciutat o vila important de Catalunya ha tingut homes de bé i de mèrit que, més enllà de les tasques professionals concretes, han dedicat moltes hores a fomentar el coneixement de la pròpia terra, a participar amb veu inquieta en l'àgora ciutadana i a comprometre's amb l'elevació moral i cultural del nostre poble.

Per això el doctor Danés, de tendència moderada i catalanista, fou regidor fugaç de l'ajuntament olotí, organitzador de la biblioteca i de l'arxiu de la mateixa ciutat, arqueòleg a les coves de l'Alta Garrotxa o autor de diversos volums sobre la història d'Olot. Per això també el 1939 va seguir el camí de l'exili, i en retornar al país, l'any 1940, fou empresonat i condemnat injustament, perquè Danés era un liberal, un agent de la cultura ofegada pels vencedors. I de la mateixa manera que la Girona negra va executar Rahola el 1939, l'Olot del mateix color va fer passes fins a dates ben recents per ofegar el nom i la figura de Danés. Només cal recordar que, dotze anys després de la seva mort, l'alcalde d'Olot, jutge instructor de la causa de postguerra, suspengué l'homenatge previst.

Per superar la injustícia, i a la vegada per valorar adequadament la significació de la personalitat de Danés en el context del seu temps, la celebració del centenari del naixement del fill il·lustre d'Olot ha generat com a obra més seriosa i notable el llibre col·lectiu que inspira aquest comen-

tari, en el qual diverses generacions d'olotins aprofundeixen en el coneixement de l'home, l'obra i la circumstància.

Encara que són sis les parts en què els editors divideixen el llibre, podem resumir-les en tres apartats significatius: estudis i testimoniatges, textos inèdits i àlbum de fotografies i documents. Cap a tres-centes pàgines plenes de contingut, que perfilen i matisen la personalitat del ciutadà insigne, víctima dels servidors del franquisme, i que al capdavant demostren el triomf de la dignitat.

Del conjunt de pàgines inèdites caldria destacar, al nostre entendre, els diaris personals sobre el temps de la guerra, l'exili i l'empresonament, les quals —encara que siguin editades de manera incompleta i sense notes crítiques— revelen l'esperit de l'època i com el doctor Danés va viure i patir aquells problemes quotidians i tràgics.

Pel que fa al doctor Danés com a estudiós i difusor de la història d'Olot, aspecte al qual Jordi Canal dedica un estudi profund, la bibliografia del final del llibre demostra que aquesta fou la faceta més important de la seva producció publicada. Joaquim Danés va ser una anella fecunda en la cadena historiogràfica d'Olot i fou conegut fora dels límits olotins per obres com *Pretèrits olotins*, *Llibre d'Olot* o la *Història de Olot* que Jaume Vicens Vives criticà a *Destino* el 17 de setembre de 1949. Perquè, com ho recorda Jordi Pujiula, «parlar de Danés és parlar d'història d'Olot, i parlar d'Història d'Olot és parlar de Danés».

Acabarem aquestes ratlles felicitant totes les persones que han fet possible aquesta reparació merescuda del nom del doctor Danés i també l'editorial que l'ha servida, amb la cura i el saber fer que ja té per norma.

JOSEP CLARA